

VERSLAG

Verslag afrondend overleg Vooronderzoek ecologische vergroening van de steenbekleding

Van	Datum	Documentnummer
Paul Broersma	16-11-2023	AMMD-0013304

1. Inleiding

Op donderdag 16 november 2023 hebben we aan afrondend overleg gehad t.b.v. het vooronderzoek ecologische vergroening van de steenbekleding in Uitdam.

2. Aanwezigen

De volgende personen waren aanwezig:

- Cyril Liebrand, dijkvegetatie-expert
- Ineke Hoekman, bewoner en vertegenwoordiger van de dorpsraad Uitdam
- Nel Sanders, bewoner Uitdam
- Joke Vermeer, bewoner Uitdam
- Maaïke van Overstraten, ecooloog Provincie Noord-Holland
- Richa Nanne, ecooloog HHNK
- Alex Zwart, adviseur waterveiligheid HHNK
- Luca Caris, communicatieadviseur Alliantie Markermeerdijken
- Huub Schipper, omgevingsmanager deelgebied Zuid
- Paul Broersma, projectleider vooronderzoek, Alliantie Markermeerdijken

3. agendapunten

Toelichting eindrapport

Na de opening heeft Cyril een toelichting gegeven op de bevindingen in zijn eindrapport. Hij liet hierbij foto's zien die gedurende het vooronderzoek zijn genomen en op zijn website staan: [Markermeerdijk - vergroening steenbekleding \(zodenaandedijk.com\)](https://www.markermeerdijk-vergroeningsteenbekleding(zodenaandedijk.com))

Het eindrapport is vooraf aan dit verleg gedeeld met de aanwezigen. Kort samengevat zijn de belangrijkste conclusies:

- 1) Het actief inwassen van steenbekleding met een mengsel van split, teelaarde en een zaadmengsel versnelt de vergroening van die steenbekleding merkbaar. Zo is te zien uit de verschillen tussen de wel en niet ingezaaide proefvakken.
- 2) De twee geteste aanbrengmethoden hebben geen verschil in resultaat: beiden werken goed.

Gesprek over rapport

Deelnemers geven aan het een mooi en uitgebreid rapport te vinden, goede beschrijving van het nu afgeronde vooronderzoek. Ineke Hoekman had nog een aantal vragen en suggesties voor in het rapport. De vragen die direct zijn beantwoord en afgehandeld in het overleg staan niet vermeld. Openstaande vragen en suggesties voor in het rapport staan hieronder op een rij, om daarmee ook de opvolging/ afhandeling te borgen.

- Naast de inhoudelijke voortgang is er ook constructief samengewerkt in dit traject. Benoem dat ook in het rapport.
- In H1 inleiding, passage 'van grijs naar groen' stelt dat er ook zonder maatregelen een groene dijk ontstaat. Benadrukken/ uitleggen wat het verschil is dan in tijdsduur en resultaat met wel actief

vergroenen. Anders minder steun voor nemen van maatregelen (?). De foto van proefvak 2 laat mooi zien dan dit veel langzamer gaat tov proefvak 1 en 3.

- In PvA staan ook korstmossen en algen beschreven, worden die geënt in de nieuwe situatie dmv het neerleggen van stenen met mos uit vorige dijkbekleding? Meenemen als aanbeveling in rapport. Actie Paul: wordt ook nagegaan of dit wordt meegenomen.
- We hadden extreme weersomstandigheden in de twee jaar van het vooronderzoek, desondanks is er toch een goed zichtbare vegetatie-ontwikkeling geweest. Dit ook benoemen in rapport.
- Het toevoegen van een extra laagje aarde boven op ingebrachte split/teelaarde en zaden mengsel is niet wenselijk vanuit dijkbeheer; inspecteerbaarheid in het geding. Ook is het lastig uitvoerbaar en is de verwachting dat na een harde regenbui dit wegspoelt. Dit ook uitleggen in rapport, zodat die vraag niet blijft hangen.
- Loop het PvA nog na op zaken die zijn vermeld en vergelijk dat met eindrapport; missen we dan nog punten om op terug te komen? Actie Paul: wordt nagegaan.
- Vermeld in rapport dat er gedurende het vooronderzoek geen (maai)beheer is gedaan.
- In eerdere PvA staat dat er ook riet wordt geplant in de kreukelbermzone. Is dat nu ook het plan? Actie Paul: wordt uitgezocht.

- Alex geeft als aandachtspunt mee voor de pilotfase: er op letten met elkaar dat er na aanleg niet aanvullende en andere zaden worden ingezaaid, bijvoorbeeld door omwonenden, omdat dan de pilotstudie niet meer goed uit te voeren is; er is immers geen vooraf bepaald zaadmengsel meer te monitoren.

Besluitvorming en vervolg

Na bespreking van het rapport is het vervolg tav besluitvorming en pilot fase besproken.

Vanuit de alliantie wordt een besluit voorbereid in lijn met de conclusies en aanbevelingen van het eindrapport van Cyril. Kortom om de vergroening van de steenbekleding Uitdam-dorp actief te versnellen. Daarbij wordt gekozen voor de aanbrengmethode van 100% mengen split, teelaarde en zaden en dan aanbrengen. Deze methode is het makkelijkste uit te voeren en daarmee de goedkoopste oplossing. Waarbij het resultaat niet verschilt van de andere methode.

Conform PvA wordt een besluitvormingsroute doorlopen waarbij dit besluit door HHNK en de Provincie Noord-Holland bestuurlijk wordt vastgesteld.

Na aanleg en oplevering van de dijk, inclusief actieve vergroening, zal de pilotfase van 5 jaar starten onder leiding van HHNK. Hoe dit wordt vormgegeven staat beschreven in het eerdere Plan van Aanpak.

De aanwezigen hebben afgesproken om vooraf aan de aanleg van de steenbekleding in het najaar van 2025 weer bij elkaar te komen en de oude proefvakken nog eens te bezoeken. Mocht er aanleiding voor zijn, kan dan worden gekeken of er nog aanpassingen wenselijk zijn in het aan te brengen zaadmengsel. Daarnaast kunnen dan concretere afspraken gemaakt worden over deelname en bijwonen aan bijvoorbeeld monitoringsmomenten en evaluaties tijdens de pilotfase. Actie Paul: er wordt nog nagegaan wanneer zaden worden besteld voor de aanleg, en dan wordt datum voor dit overleg bepaald.

4. Afsluiting en vervolg

Rond 12:00 was het overleg afgerond. Het vervolg staat hiervoor beschreven. Na verwerking van genoemde punten in het rapport en het nagaan van zaken in de uitvoering, wordt het aangepaste rapport gedeeld en aanvullende antwoorden meegestuurd. Vervolgens start de besluitvormingsfase. Na besluitvorming worden deelnemers hierover geïnformeerd.